

Vallekilde, d.28de Januar 1907

Kære Simon og Sanne!

Tak for brevet, jeg betragter det som kommende fra Eder begge, for mand og kone er jo et, ikke sandt? Jeg håber, I har det godt deroppe. og at lille Elsa er bleven rask efter ”krimid”. Her har vi haft en del forkølelser men ingen alvorlige sygdomme; vejret har heller ikke været så dårligt her i vinter, nok lidt koldt en gang imellem, men ikke noget imod, hvad man hører andensteds fra i Evropa. I St.Pedersborg har der været 29° C. og andre steder i Rusland 50°, der må være forfærdelige tilstande, når nu kulden kommer til al den anden nød og elendighed.

Der kan være meget tilbage at ønske med hensyn til de kirkelige forhold deroppe, men der er jo meget der lægger hindringer i vejen for at der kan udvikle sig et menighedsliv; tænk kun på de lange afstande, og så de mange kirker, en præst har at betjene. Selv om præsterne var mange gange bedre, end de er, vilde der dog altid blive vanskeligheder; det må tages i betragtning, så man ikke skal blive ubillig i sin dom. Den præst på Mors, der havde været på Færøerne, og som Peder Bukh omtaler, hed Krogh, han var præst på Suderø i halvtredserne; jeg kan godt huske, at jeg har set ham i Thorshavn. Maren Bukh har flere gange fortalt mig historier om ham, han blev ikke regnet for meget af sine sognefolk. Hvad Sudringer syntes om ham, kan jeg ikke huske, jeg har hørt noget om. Hilmar Hentze fortalte mig en dag, at pastor Evensen var kommen herved i anledning af Nordstrømø præstekald, befolkningen ønskede ham til præst, så måske kan det gøres om og den der er udnævnt træder tilbage. H.Hentze sagde, det skulde være præstens skyld, da han skulde have tilbageholdt Evensens ansøgning; det synes jeg ikke, han kunde være bekendt at gøre; og hvor sort han bliver afmalet, vilde jeg nødig tro om ham, at han kunde handle så lumpent. Jeg har jo kendt ham fra hans unge dage, og det gør mig ondt, at han skal have udviklet sig i den retning, og kastet alt over bord, som han sang om, da han var en ung frihedselskende student. Men der er jo mange, som det går på samme måde; når de først kommer i embederne, så indfinder storhedstanker og herskesygen sig, og så tager de måske ikke altid i betragtning, hvad midler de bruger for at fremme det, de vil. Det er ikke altid sundt at komme højt op i denne verden.

Nu er gamle pastor Hoff ved Vartov død, han havde et par dage før sin død skrevet til præsten her og lovet at komme til efteråret, når menigheden skal fejre 25 års fest for kirkens opførelse. Han var jo præst for valgmenigheden den gang menigheden her hørte sammen med Ubberup, det var først da Helveg kom, de blev skilt ad. Hans død kom vist uventet for de fleste, skønt han flere gange har været syg og skrøbelig i de senere år. Nu går de gamle bort den ene efter den anden; vi må håbe, at der findes yngre kræfter til at fylde rækkerne.

Gud give nu, I må have det godt deroppe, kære venner, jeg tænker altid på Eder og ønsker, at Eders gærning må lykkes og trives; den vil altid være vanskelig i en så lille befolkning. Endnu har I ingen læge fået, mon det bliver Jensen. For øjeblikket er der vel ingen Færing der studerer medicin. Hører I noget om Absalon, jeg har ikke hørt noget om ham i de sidste to år, kan jeg næsten sige; hvorledes mon det går ham han er vel ikke færdig med sine studier. I de første år han var i København hørte jeg fra ham af og til, men nu hører jeg aldrig mere. Sidst jeg så ham, var den gang det store studentermøde var her på skolen; det er nu på tredje år siden.

Lev så vel kære Simon og Sanne. Hils børnene tusinde gange, og hils også alle Eders husfæller.

De kærligste hilsener til Eder fra Eders

Bette faster.

Kære Sanne!

Da jeg først sender brevet i morgen, ”Tjaldur” sejler ikke førend d. 1ste, så fik jeg lyst at føje lidt til. Jeg fik sådant rart brev fra Johanne i går; hun fortalte mig, at hun i sin fritid havde syet et lommelærklæde med spansk broderi, som gennem kunstflidsforeningen er sendt til en udstilling i St. Pedersborg. Det blev vurderet til 10 kroner, men arbejdet er vist også uhyre sent og vanskeligt; hun håber at få det solgt, hun kan nok trænge til pengene. Hun havde også to lommelærklæder, som hun havde syet og kantet med kniplinger, hun selv havde kniplot, og lagt ind til salg i en forretning. Det er flinkt gjort af hende, at hun benytter sin fritid så godt. Hun laver det også nydeligt, kan Du tro.

I Søndags blev Jakob Sejrs og Astars lille pige døbt, hun kom til at hedde Ingeborg Trier. Hun bliver nok kæledægge. I dag har faster Sine fået et stærkt apoplektisk anfald; hun havde et lettere an gang i efteråret, det kom hun godt over, men denne gang ser det ud til, at hun vil blive aldeles lammet. Det var godt, om hun så kunde slippe for at lide længe, men vi ved jo, at der er mange, der ligger i årevis, inden livet ebber ud.

Nu skal Gudmund Bentsen snart have bryllup, han er jo forlovet med en søster til Ivars Dagny. Han er elektriker og har fået fast plads hos la Cour i Askov; han skal have 1500 kr. om året, og det an de sagtens leve af. Nu skal Færingerne snart til København til Fastelavnsgilde; jeg hører, det skal koste 3 kr. personen, det synes jeg er temmelig meget for dem, der skal tjene hver en øre de skal bruge. I år skal gildet stå i kongens klub.

I morgen skal pastor Hoff jordfæstes i Ubberup, der skal vist mange herfra derned at sige deres gamle præst det sidste farvel. Det kunde være rart at komme med.

Kærlig hilsen fra Din

Bette faster.

Der er vist idt usammenhængende, det jeg har skrevet, men Du må undskylde, det er sent og jeg er træt.

Vallekilde, d.28de Marts 1907

Kære Sanne!

Tak for brevet og bladet, det er helt fornøjeligt. Nej, jeg skrev ikke sidste gang med "Tjaldur", jeg kunde ikke overkomme det, ikke fordi der just har været så megen sygdom i vinter, men fordringerne bliver større og arbejdet vokser, og mine kræfter vokser ikke i forhold til arbejdet snarere omvendt. Jeg kan føle mig så træt så træt når jeg har gået fra tidlig morgen til sildig aften. I går morges rejste så de sidste af eleverne, men fire af dem blev liggende her på sygehuset, så jeg er ikke fri endnu; den ene af dem, der er bleven tilbage, er Daniel Mohr fra Sand, han er så led og ked af at ligge i sengen i stedet for at rejse til København efter skoens slutning, men han må finde sig deri og øve sig i lidt tålmodighed; den tror jeg ikke han er velforsynet med. De to andre Færinger er her endnu; Kristian Olsen, Mariane Jakobsens kæreste, for resten den flinkeste af dem, rejser påskelørdag til København for at lave svendestykke, han er tømrer. Den anden Johan Dahlberg fra Suderø, skal til at lære landvæsen; han skal ind som lærling under landhusholdningsselskabet; sysselmand Effersø har rådet ham til det, hvorvidt han selv vil synes om det, ved han vist ikke på forhånd; han har alle sine dage været fisker, så det vil nok falde ham lidt bagvendt at køre møgvognen og tømme ajlebeholderen, muge i stalden o.s.v. Men måske han kan have godt af det, hvis han da kommer i gode hænder. Det er godt, at jeg på forhånd kender lidt til Soilefolket ellers vilde jeg mange gange om dagen ønske at Daniel Mohr "sad uppi undir Knukinum", han er det urimeligste menneske, man kan tænke sig, han ligner Soilefolket, fra hvilket han slægter, på en prik; intet er ham til pas, sådan har han været hele vinteren, og han er ikke bedre, nu han ligger i sengen. Jeg har vist fortalt Dig om Esters forlovelse; d.20de Juni skal hun have bryllup; det var bestemmelsen, at pastor Hoff skulde komme herud og vi dem, men han rejste jo andensteds hen. hendes kæreste Jeg Fink, har købt byggegrund i Åbenrå, og det var hans mening at bygge nu i foråret, men myndighederne derovre lægger ham så mange hindringer i vejen, at han nok bliver nødt til at føre proces, inden han kan komme til at bygge. Det preusiske regimente er ikke godt at bides med. Der bliver en tom plads efter Ester, når hun rejser. Der rejser flere og flere af de game; nu skal der oprettes højskole for fiskere ovre ved Kerteminde. Kristoffer Andreasen bliver så lærer ved den ny skole, og så rejser der herfra; dem vil jeg mange gange savne, de har altid været mine gode venner. En kommer snart til at føle sig som en levning fra fortiden, når den ene efter den anden af de gamle dør eller rejser bort.

Det er ikke gået som ønskeligt med Bentsens døtres forlovelse, nu har Valborgs kæreste hævet deres forlovelse, og jeg tror, Valborg tager sig det nær; der må være en slags løstighed ved sådanne mandfolk.

Jeg skriver vist ikke igen inden Din fødselsdag, kære Sanne, Gud give Du må have det godt og få et godt år! Hils Din mand og de søde børn mange gange.

Lev så vel og Gud i vold!

De kærligste hilsener fra Din hengivne

Bette faster.

Nu har jeg ikke hørt fra Hans uden i begyndelsen af Februar, men jeg venter snart at høre fra ham, han lejer altid at lade høre fra sig.

Skriver Du en gang imellem til Sunneva, så hils hende fra mig og spørg hende om hun helt har glemte mig, hun værdiger mig aldrig et svar på mine breve.

Vallekilde Kristi himmelfartsdag 9. Maj 1907

Kære Sanne!

”Tjaldur” sejlede uden at jeg fik skrevet til Dig, nu ser jeg, at der går skib igen på Søndag, og så skal Du have et par ord; det sidste jeg sendte var ”so endaleyst”. Nu er så skolen i gang og sygehuset omtrent fuldt, der ligger syv i dag og deriblandt en af Færingerne, en fra Våg på Suderø, men jeg tænker ikke, det er andet end forkølelse; det har også været så frygteligkoldt her hele April måned, og det er først i dag, man kan mærke lidt varm og sommerlig luft. Alting har også stået i stampe lige til nu, men bliver der nu varme et par dage, så kommer det hele på en gang og her bliver dejligt. Der er fire Færing her på skolen, de tre er fr Suderø, to fra Våg og en fra Kvalbø. Den fjerde er Anna Isksen fra Thorshavn, hun ser ud til at være en rigtig sød pige og kan fortælle mig en hel del; jeg synes altid det er morsomt at høre lidt om og fra de gamle steder. Jeg hører at Hildes Marie Lovise og Hannes Andrea er på Frederiksborg, jeg tænkte, de var kommen til Vallekilde; men det lader til, at alle de gamle venner på Færøerne har vendt Vallekilde ryggen. Den ene af pigerne fra Våg er søskendebarn til Jakob Dahl; nu er han og Marie jo kommen herved igen, og J.Dahl er bleven lærer ved Karise højskole; jeg har ikke hørt fra Marie, siden hun kom, så jeg ved ikke, hvor hun er, eller hvad hun tager sig for. Du husker jo nok ”bedstemor”, kære Sanne, d.19de April, samme dag som Du fylder år, er det hendes fødselsdag, og i år fyldte hun 80 år, så der var fest for hende, det gamle menneske. Festen stod på Solbakken, alle vennerne var samlede i fiskerskoen, der var pyntet med flag og grønt; Sigrid skrev en ang til hende, den skal jeg sende Dig, når jeg får tid at skrive den af, og pastor Helveg, der havde lovet at komme, men blev forhindret, sendte et udmærket brev, der blev læst højt, det var ”alvor og gammen”; jeg skal se at få det hos bedstemor og skrive det af til Dig. Jeg savner bestandig pastor Helveg; d.30te i denne måned kommer han hertil, da skal der være et stort møde om kirkeforfatningen; pastor Mortensen-Larsen øder frem som talsmand for de konservative højkirkelige og Helveg for frihedskravene. Jeg vil håbe, at pastor Helveg bukker begge ender sammen på M-L.

Der kunde være så meget at skrive om, kære Snne, men jeg har så meget om ørene i denne tid, så jeg får ikke skrevet om, hvad jeg gerne vilde.

d.11te Jeg er glad ved at jeg ikke har sluttet brevet, jeg fik i går sådant et rart og godt brev fra Sanne i Amerika, jeg blev så glad, da det kom; hun bad mig hilse Dig mange gange. De har det godt allesammen det eneste er, at hendes moder ikke så godt kan tåle varmen om sommeren. Sanne har nu fire børn Kirstine, Kristian, Arnold og Joen; de to yngste drenge er rigtig raske, men de to ældste, Kirstine og Kristian er skrøbelige af helbred, men Sanne håber, at de vil blive raskere med tiden. Marie og alle hendes har det også godt. Andreas bor hos Sanne og har købt et stykke jord og anlagt hønseri, og Sanne mener, at det vil gå godt for ham; hans moder er glad ved at have ham i nærheden. Hils Sigrid Lützen, når Du ser hende, og fortæl hende, at de har det godt ovre i det fjærne Vesten. Jeg fik også brev fra Han i går, han har det også, Gud ske lov, godt; han var for øjeblikket i København, men skulde sejle om et ar dage. Han var nu forflyttet til et andet skib for det samme selskab, og skrev at han havde fået sig en fast og sikker stilling. De skulde nu på en rejse til Filadelfia.

Jeg er nu så træt i aften, kære Sanne, så jeg er bange for, Du ikke kan læse mine kragetær, jeg har også gået fra kl. 6 i morges, og nu er den snart 11.

Har I fået nogen læge? Det var dog sørgeligt, at det skulde ske på den måde med Djurhus. Hvad siger hans gamle forældre.

Hils nu Din mand og børn og alle husfæller, jeg ønsker Eder alle en glædelig pinsefest!
Lev så vel, og Gud i vold, kære Sanne! De kærligste hilsener til Dig fra Din
Bette faster.

Skriver Du hjem, så hils fra mig.

Nu kommer Thurid til Færøerne, kære Sanne, og vil prøve at være fotograf i Thorshavn, Gud give

det må gå hende godt. Nu venter jeg ikke at se hende mere, men det kan også være det samme bare det må gå for hende deroppe.

Nu er min stue bleven pæn, jeg vilde ønske, Du kunde se ind til mig, loftet er hvidt, som det altid har været, og væggene er nu malede med mat olivengrøn farve, der passer godt til de gamle møbler; jeg har ikke andet end det gamle skrammel, jeg havde, da Du var her, men det er alligevel helt hyggeligt inde hos mig.

Vallekilde , d.23de Juni 1907

Kære Sanne!

Tak for brevet og bladet, jeg vil gerne have det, hvis Du vil blive ved med at sende mig det. Ja, nu er Thurid så kommen til Færøerne, Gud give, det må gå hende godt deroppe, jeg har slet ikke hørt noget fra hende endnu. Jeg vil ønske, at hun ikke må have for meget at kæmpe ed, inden hun får begyndt, thi jeg er bange for, at hunlet kan tabe modet, når alt ikke går så nogenlunde godt for hende; hun står jo også på en måde ene deroppe, det må jo altid være anderledes for dem, der har hjem og forældre i ryggen.

Hvorledes lever Du i sommer, kære Sanne, kan Du nok overkomme arbejdet; der er meget, der skal gøres hver dag. jeg er helt opslidt i sommer, og det bliver ved; vi har heller ingen rigtig sommer haft endnu her i Danmark og nu er vi kommen til Skt.Hans; koldt og regnfuldt har det været og kun enkelte solskinsdage, så dt er ikke så underligt, om folk bliver forkølede.

Nu er så Esters bryllup overstået, det stod i Torsdags d.20de, og var vellykket i alle måder; der var jo mange mange mennesker samlede, slægten er stor på begge sider, både hendes og hans. Kirken var pyntet så smukt for lille kære Ester, der skulde til Sønderjylland, den har aldrig været så køn ved nogen lejlighed som denne gang. Pastor Wulf viede dem og talte rigtig godt og kønt, og bagefter holdt pastor Helveg fra Askov altergang; i hans hus har Ester været som ganske ung. Ved bordet blev der holdt taler af mange gode mænd; der var for det første Sønderjydernes talsmand på tinge H.P.hansen Nørremølle. Han bød Ester velkommen på den anden side grænsepælene, flere Sønderjyder talte så, men det hele drejede sig om : velkommen Ester. Siden talte Nørregård, pastor Koch fra Ubberup, Johan Borup og flere. Helveg fra Idestrup var ikke, han kunde ikke komme, am savnede jeg. Morten Eskesens sang sender jeg Dig, måske jeg senere får nogen af de andre, der var flere.

Hvad synes I om Eders ny læge, jeg har hørt, at han er brodersøn af pastor Jensen, der faldt ned på Dimon. Nu får I snart kongebesøg deroppe, kommer ha mon til Klaksvig, tiden er jo så knap tilmålt, så han kan umulig gøre langt ophold på hvert sted. Anna Isaksen fortæller mig, at de skrupper og skurer og maler i Thorshavn, så der bliver nok ikke en snavset plet tilbage i byen ”tad i hin rodni kemur”.

Det er trist, at Sanne har fået tilbagefald, Thomas fortalte mig det en dag, han var her, det gør mig så ondt at høre; jeg synes, der er så lidt håb om helbredelse, når sygdommen bryder ud på ny. Har Kristian besøgt Dig i sommer, Anna Isaksen fortæller, at han er forlovet, han har også alder til det, han er nu 28 år. Kender Du den pige, der er tale om, hun er jo lidt af vor slægt, hendes bedstemoder og Din fader er søskendebørn. Jeg har hørt, at det var sådanne flinke børn, Joen havde.

Nu er snart de to måneder gåede af skoletiden, det er utroligt, som tiden dog går. Jeg håber, det går godt med Eders skole i sommer, og at I har nogen gode piger hos Eder, og bedre bliver de, når de rejser fra Eder, ikke sandt?

Hils nu Din mand og Dine søde børn, kære Sanne! Og lev så vel og Gud i vold!

De kærligste hilsener fra Din

Bette faster

Skriver Du hjem så hils fra mig, hils også Kristian, når Du ser ham.

Jeg venter at høre lidt fra Dig når Du har tid og lejlighed.

København , d.9de Septbr. 1907

Kære Sanne!

Som Du ser, er jeg i disse dage en lille tur i København, jeg hviler mig så dejlig herinde, efter forholdene i København bor vi helt fredelig og rolig her i Ravnsborggade. Tak for brevet og bladet jeg fik forrige gang, det var morsomt, at I var kommen til Thorshavn til kongefestlighederne, det var jo noget nyt deroppe at modtage kongen som gæst, og det lader til, efter alt hvad man hører, at han ved sin færd har gjort et godt indtryk på Færingerne. Vi er jo ikke vant til nede i Vallekilde at lave kongefestligheder, og derfor var der også en af pigerne, der var her på skolen i sommer der syntes, at det var sært, at der ikke blev flaget kongens fødselsdag, og at eleverne ikke havde fri den dag. Det er ikke fordi de har noget mod kongen som konge herude, men det spiller ingen stor rolle for folk i almindelighed ude på landet i Danmark alt dette med det kongelige. Du kunde haft fortalt mig lidt mere om, hvorledes det gik til deroppe; Simon var vel med til kongetaflet, tænker jeg mig; jeg har jo ikke oplevet at være på Færøerne ved kongebesøg, jeg var jo hernede den gang kong Christian var deroppe, og da Frederik d.7de var deroppe som kronprins, var jeg kun et år gammel. Men om det har jeg hørt så meget, at det næsten står for mig, som jeg kunde huske at have set det altsammen.

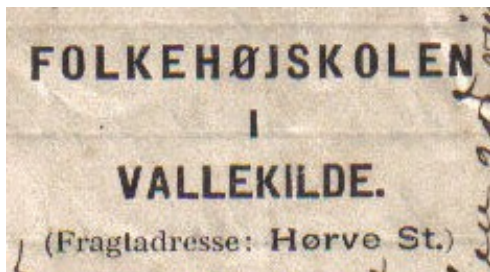
Det er så fornøjeligt at tænke på, at Din lille Jakob har fødselsdag sammen med abba, og han er vel også rigtig kæledægge, altid har Din fader været barnekær, og dobbelt bliver det, når det er hans egne børnebørn. Det er godt, at han kan gå i Vogsbotn endnu, de har også udnyttet ham til hans hjærteblod, det siger jeg om dem, han har slidt og slæbt for dem og ikke fået megen tak. Alle vegne hvor man hører fra, at en mand har uafbrudt været i en forretning i over 40 år, der bliver der på mange måder vist ham påskønnelse, men har de nogen sinde vist Din fader, at de påskønner ham eller hans arbejde, nej aldrig, det jeg ved. Den udgydelse kunde jeg ikke tilbageholde, kære Sanne, og Du må undskylde, hvis Du synes, jeg har vrøvlet mere end jeg havde lov til. Jeg har hørt, at Mads har fået en fin præleminæreksamen, hvad mon han nu vil, mon han vil læse videre, ævnerne ser det ud til, at han har. Nu er Din fader for gammel til at yde ham nogen væsentlig hjælp, men derfor kunde det godt være, han kunde blive hjulpen på andre måder.

Jeg har set et billede af Johannes kæreste, hans søster var her på skolen i sommer, og hun kom en dag ned til mig, straks efter at hun var kommen her på skolen og spurgte mig, om jeg havde noget billede af min broderdatter Johanne; hun vilde gærne få det at se, da J. var forlovet med hendes broder. Du kan tænke Dig, at jeg blev forbavset, for jeg vidste jo ikke noget om den sag, så kom hun en dag og viste mig billedet af ham, og jeg synes, han så rigtig godt ud, og han er vist også et dygtigt menneske, og Du kan tro, at han også får en dygtig kone.

Nu får Du ikke mere denne gang, kære Sanne, hils Simon og Dine søde børn.

Lev så vel og Gug i vold! Kærlig hilsen fra Din hengivne

Bette fæster.

Folkehøjsolen i Vallekilde, d.5te Oktobr. 1907

Kære Sanne!

Tak for brevet, det gør mig så ondt, at Din fader er syg, Gud give, det nu må være blevet bedre, det er så strængt at tænke på, at han skal være i sådan pine; han er jo en gammel mand og kan ikke længe holde ud at pines sådanne. Jeg håber, Din moder kan få nogen hjælp derhjemme, Johanne kan jo ikke så nemt komme hjem nu, og når hun måske om ikke ret lang tid bliver gift, så er hun også løst fra hjemmet. Men det må hun jo selv bestemme, om hun vil rejse hjem eller ej; hun har jo forpligtet sig til at blive 1 1/2 år hos tandlægen, så jeg ved ikke, om hun sådan uden videre kan komme derfra. jeg kan godt forstå, at Din moder gerne vilde have hende hjemme en tid, særlig nu mens Din fader er syg, men som sagt det må hun jo selv råde for. Det er også trist med Zakarias, at han skal være syg, godt er det, at han er under Sunnevas hånd, så får han god pleje og kommer sig vel nok igen med Guds hjælp. Han tænkte jo på at komme her på skolen til vinter, men nu må vi først og fremmest tænke på at han skal blive rask og få sin helbred igen, om han så kommer en gang senere, står i Guds hånd.

Hvor mange elever venter I nu at få til vinter, kære Sanne, jeg vil håbe, der ikke kommer altfor få, i sommer havde I jo en god flok. Her er som altid fuldt hus, også under de ny forhold; antallet på håndværkere er jo blevet noget begrænset; der bliver kun modtaget 70 første års elever, og så kan Ivar Bentsen modtage 10 anden års elever, det bliver altså 80 i alt af håndværkere.

Nu er faster Sine død, hun døde sidst i September, og det var en lettelse for dem alle, ikke mindst for faster Sine selv, livet var hende nu kun en byrde. Jeg har nok fortalt Dig at fasterne boede i det gamle hus, hvor der var friskole, den gang Du var her; huset tilhører Bentsen, og nu flytter de ind i det i stedet for at leje hos Cecilie; faster Karen flytter hen til Magda, så de får god plads, og så bor de i deres eget. Alting er snart så forandret her både ude og inde at en snart ikke kender sig igen.

Den store ny bygning bliver ikke færdig til vinter; måske til næste sommer og knap nok det. For 14 dage siden var her efterårsmøde; magister P.A.Rosenberg fra København var en af talerne, han holdt tre foredrag om Holberg og læste nogen scener af komedierne, det var noget for en gammel Holberg elsker som mig, jeg ønskede bare at få mere af den slags, men tiden slog jo ikke til. Højskoleforstander Dolleris fra Odder fortalte om sin rejse til Jerusalem, dt er vemodigt at høre om, at landet, der en gang "flød med mælk og honning", nu er øde og bart, og Muhameds tilhængere hersker der, hvor vor herre Jesus vandrede i sit køds dage.

I næste uge bliver her 25 års fest for valgmenighedskirkens indvielse, den bliver holdt i to dage, d.8de og d.9de, der kommer vist mange mennesker, der er indbudt både præster og menighedssmedlemmer fra valgmenighederne og frimenighederne; to præster skal bo hernede, valgmenighedspræst Nielsen fra Bøvling ved Lemvig og frimenighedspræst Dael fra Høve. Det er ligesom man er lidt mere med, når man sådan får nogen på nærmere hold. I morgen skal Hans konfirmeres, så her er stadig fest i disse dage; Svend Bennike og Elisabeth Andreasen på Solbakken skal også konfirmeres. Jeg glæder mig til kirkemødet, for da kommer pastor Helveg; der skal være gudstjeneste begge dagene, og pastor Helveg skal prædike den ene dag, pastor Koch fra Ubberup den anden. Når der er så meget at høre, ønsker jeg, at nogen af dem, jeg har kær og står mig nær, sad ved min side; det er en stor åndelig berigelse at sidde under det gode ords magt; så meget af det daglige livs pjank og pjat, som man somme tider fristes til at tillægge betydning, svinder ind og bliver til ingen ting. Gud give nu, jeg næste gang må høre, at det er bedre med Din fader, det gør så ondt at tænke på at han sådan skulde bort, men han er jo fyldt de "7 gange 10," og det er "støvets år." Han har jo haft en lang og travl arbejdsdag og kan vel snart være træt.

Nu ønsker jeg, kære Sanne, at I må få en god vinter og at I alle må være raske og glade. Hils Din mand og Dine søde børn mange gange, jeg får vist aldrig børnene at se, jeg kommer ikke til

Færøerne, og når de en gang er voksne og måske kommer til Danmark, så er jeg rejst til ”andre egne”.

Gud i vold!

De kærligste hilsener fra

Din Bette faster.

Hils Din mand og sig, at en gang når jeg får tid, skriver jeg til ham, da jeg har en høne at plukke med ham for det, han har skrevet i ”Tingakros” om min bedstefaders broder Joen Christiansen, han var bedre mand end Nøseyar Poul, det vil jeg sige og stå ved for alle dem, der rakker ham ned. Han forstod ikke at rage og skrabe til sig, men det forstod både Nøseyar Poul og Nøseyar Jakub. Så nu har jeg fået alt sagt, som længe har pint mig, og når jeg rigtig får tænkt mig om så skriver jeg mere. Du må ikke tro, at jeg har skrevet sådan, fordi jeg er vred, det er jeg ikke, det har bare gjort mig så ondt at det navn, som jeg har lært at agte og ære skal rakes ned.

Vallekilde , d.31te Oktbr. 1907

Kære Sanne!

Tak for Dit kære brev, jeg er glad over, at Du, til trods for at Du har det travlt, dog kan overkomme at skrive lidt til mig. Jeg blev så bedrøvet for Eders skyld over, at det var så småt med vinterskolen; tror Du ikke der dog i løbet af vinteren kunde være mulighed for, at der kom nogen flere; de kommer jo hjem fra Island med god fortjeneste mange af dem, og de enge var vel anvendte, som de brugte til et ophold hos Eder en vinter.

Jeg har den sidste tid været så tung om hjertet, det var ligesom alle sunde var lukkede; det kan jo some tider komme over en, og det kan være lige ved at tage både mod og magt, men i dag er det, Gud ske lov, lettet uden nogen ydre grund, der er ligesom at komme sig efter en sygdom, og det er jo også en sygdom i sindet, der således kan komme over en. Der kan jo altid være nok, der kan gøre en tung, men det bør jo ikke få magten og skygge for den "højeste magt". Jeg har så tit tænkt på, om det ikke kunde lade sig gøre for Din mand at få et slags efterskole i gang, er der ingen forældre, der nok kunde have lyst til at skaffe deres børn en videregående undervisning, uden at de just skulde sende dem til Thorshavn for at gå i realskolen; har I aldrig tænkt den tanke at have en sådan skole for nylig konfirmerede børn; jeg synes, det var noget, der særlig kunde være brug for deroppe. Jeg tænker jo så meget på Eder og ønsker, at I må få glæde af Eders arbejde; det er så trist at tænke på, at de, som skulde være støtte og hjælp for gerningen, er modstandere, men man har jo før set, at modstand har fremmet i stedet for at hæmme det, der blev båret frem af sandhed og ærlig vilje. Det er jo også sket, at modstandere kan forandres til venner af en sag, det har man set mange gange, og så er de bleven de varmeste venner.

Nu har Din fader det da, Gud ske lov, bedre, men han må vist være forsigtig og ikke begynde for tidlig at gå ud i de kolde rå efterårsdage; det har jo ikke ligget til ham at skåne sig selv, men en gang kommer jo den tid for ham som for os alle, at hånden bliver træt og øjet mat, han har slidt i sin tid, og så har han også lov til at hvile, når han ikke kan mere. Det er strængt for Zakarias, at han bliver ved med at være dårlig; jeg vil ønske, at han snart må blive bedre, den kære dreng, det kan godt være, det ikke bliver rigtig godt med ham før igen til sommer. Jeg har haft med så mange gigtpatienter at gøre, så jeg kender den sygdom ud og ind, og jeg ved hvordan den kan pine og ødelægge dem, der bliver angrebne af den; men jeg har også set mange eksempler på, at der er bleven helt raske uden at have noget varigt men eller nogen mindelser om sygdommen. Jeg håber, det vil ske således med Zakarias, om der end vil gå længere tid, inden han helt tilbagevinder sine kræfter. Jeg glædede mig jo til at få ham at se i vinter, men det skulde nu ikke være så, og godt var det, at han ikke kom og blev angreben af sygdommen her, så vilde han have følt sig ulykkelig så langt borte fra sit hjem. Jeg tænker så, at alt er sket for det bedste, og bliver han rask, så har han jo tiden for sig, han er ung endnu. Det er godt at Kristian nu er hjemme hos dem, han er den samme gode dreng, som han altid har været; skønt nu har man ikke lov at kalde ham dreng længere, nu er han mand. Jeg tænker mig ham altid som den søde dreng, der kom hertil for 10 år siden, men nu er han jo "fuldt voksen" og som den ældste af brødrene den slægten ser hen til, ikke sandt? Han lovede at sende mig sit billede, sidst han skrev til mig, men det løfte har han endnu ikke indfriet; det er også længe siden, han skrev, jeg har ventet brev fra ham hele sommeren. For 10 år siden var vi så mange samlede her, Marie og Sanne, Hans og Kristian, og nu er de spredte om langt borte; fra Hans har jeg ikke hørt uden i sommer, nu er jeg begyndt at vente på brev, han skriver jo ikke så tit; jeg skrev til ham til hans fødselsdag d.29de Septbr., for en måned siden altså. Brevene kan jeg altid sende til rhederiet i København, de ved altid, hvor skibet er. Til jul tænker jeg på at skrive til Amerika, om jeg lever.

Du skrev en gang, at I fik højskolebladet, så har I set referat fra valgmenighedens 25 års fest her i Vallekilde, det var et par dejlige dage; højskolebladets referat har jeg ikke læst, men jeg ved at Helge Skovmand var her; derimod har jeg set hvad der stod i Holbæk-Posten og andre blade her i amtet, og jeg må sige, jeg følte mig højlig skuffet. Det er ligesom saltet helt forsvinder, når ordet kommer under pennen og bogtrykkersværten; særlig syntes jeg, at Morten Larsens tale var svunden ind, og det bedste og kraftigste var borte, men således går det vel i de allerfleste tilfælde.

Ja, kære Sanne, nu har jeg siddet her og alet så meget op, og jeg kunde godt blevet ved længere, men jeg vil ikke sætte Din tålmodighed på prøve; det kan hælde, den allerede er ved at slippe op. Gud give, det må blive lidt bedre til vinteren, end det for øjeblikket tegner til. Der kan jo ske meget og forandres, når vi mindst venter det.

Hvorledes lever Dine søde børn, fortæl mig lidt om dem, jeg har altid elsket børn, de er for mig indbegrebet af alt skønt og herligt her på jorden. Hils dem fra mig og hils Din mand mange gange, jeg ønsker Eder Guds velsignelse til vintergærningen, så kommer der noget godt ud af den.

Lev så vel, og Gud i vold, kære Sanne!

De kærligste hilsener fra Din

Bette faster.

Hvorledes går det med sanatoriet, ved Du, om Eline Dalsgård har fået pladsen som sygeplejerske?

d.8de Nvbr. I går fik jeg brev fra Hans, jeg kan hilse fra ham, han havde det godt, og de havde det også godt i Amerika, han havde lige hørt både fra sin moder og fra Andreas.

Vallekilde , d.1ste Decbr. 1907

Kære Sanne!

Tak for Dit kære brev, ny bliver det nok for sidste gang i år, Du hører fra mig, nu har vi ikke mere end godt tre uger til jul, og jeg siger "Gud ske lov for dag, der går!"

Tænk, der har endnu ingen syge været, og nu er den første måned gået, det er jo store ting, og godt for mig, der altid gruer for den mørke vinter. Jeg fik et lille brev fra Sunneva, hun skrev, at Zakarias havde telefoneret til hende, at han havde det bedre, Gud give, det var så vel, og at han snart måtte blive rask; men forsigtig må han være og tage sig i agt for at blive forkølet. Når Din fader er så nogenlunde rask, så kan han vist ikke holde sig hjemme, det er ikke hans natur; men bedste var det vist, om han holdt sig hjemme i vinter, Kristian kan jo besøge han arbejde ude i Vågsbotn. Det er morsomt for Eder, at I får telefon, så er I forud for os her ved skolen; Povl Hansen vil ikke have telefon i huset, for så siger han, at han aldrig får fred; og der kan være noget i det; der er så mange, der retter forespørgsel til ham så om et og så om et andet, og havde han telefon, vilde klokkenvist kime uafsladelig hele dagen. Her benytter folk Henrik Niensens telefon.

Jeg kan så godt tænke mig, at et opvakt barn som Din lille Else kan gå og blive lidt gammelklog, hun mangler jo jævndrende legekammerater og lever imellem voksne; Jakob bliver for hende som det lille barn hun skal tage vare på; der kan røre sig meget i en sådan lille barnesjæl og mange tanker kan komme op, som man skulde tro lå langt over et sådant lille menneskebarns forstand. Jeg vilde ønske, at I som nytårsgave måtte få nogen flere elever, måske der kommer nogen; ved Du noget om hvorledes Gudmund "i Vik" lever, siden han kom hjem, har jeg slet ikke hørt noget fra ham; han var jo angreben af tuberkulose, mens han var hernede.

De Færinger, der er her på skolen i vinter, ser jeg ikke ret meget til, de kommer en enkelt gang; Hans Torgård er den, jeg ser tiest, han og Zakarias er jo så gode venner, han er et rigtig flinkt menneske så ivrig i sit arbejde, han under sig næppe et øjeblik fritid. Han står ved tegnebrættet også i fritimerne. I dag har en Færing, Kristian Olsen fra Vestmanhavn, der har arbejdet her i sommer, været inde og sagt farvel til mig, han rejser hjem nu med "Tjaldur". Jeg har altid så godt kunnet lide ham, han gik så stille omkring; han har jo været forlovet med Mariane Jakobsen i Tverå, og jeg anede ikke, at forlovelsen var hævet, førend han i dag ganske stilfærdig sagde, at det forhold var forbi.

Nu får I vel snart ny præstefrue på Norderøerne, eller har måske allerede fået; Johanne skrev, at hun rejstehjem forrige gang med "Tjaldur" for at holde bryllup. Hvordan mon hun vil te sig, kender Du noget til hende?

Nu har jeg endelig fået skrevet talen ved bedstemors 80 års fest af; jeg skyndte mig, så hånden rystede lidt, og pennen vilde ikke rigtig lystre, men jeg tænker nok, Du kan læse den. Det er sådan som pastor Helveg plejede at gå og småsnakke med bedstemor, drille hende lidt og spøge med hende, og det kunde hun godt lide. Hun hørte den blive læst op med smil og tårer; det er ikke så let for hende at undvære Helvegs, dr kom hun jo daglig. Nu er hun flyttet ned til Peder Madsens at bo, hun skulde flytte fra sin lejlighed, den gamle kone, og så tilbød P.M. at hun måtte komme ned til ham og være helt frit på sine gamle dage; hun har fået en pæn stue helt for sig selv, ellers lever hun sammen med familien, og jeg tror, det går rigtig godt. Lidt penge har hun årlig, så hun kan anskaffe sig et og andet, som hun har lyst til. men med julebagningen er det nu vistnok forbi, hun er også snart for gammel til at gå på omgang i kolonien til julebagning; men det er vist alligevel med et suk bedstemor har givet slip på den kære bagning til julen. Du kan nok huske, den gang I bagte hos Bentsen. Ikke har jeg endnu været inde og set, hvorledes Bentsens har indrettet sig i deres ny lejlighed, men jeg må se en dag at komme derhen; det er ingen stor husstand, ikke andre end Bentsen, Hanne og Signe.

Jeg glæder mig til en gang at få billedet af Dine søde børn, men så Du og Simon helst være med. Jeg sender nogen små lommelærklæder, mon de kan more børnene, lidt frugt sender jeg også, det er kun en lille mundsmag til jul; æblerne ser helt pæne ud, men jeg synes ikke de smager særlig godt i år; den våde og kolde sommer har ikke været dem god. Og så sender jeg skolens årshæfte til Dig, kære Sanne, jeg synes, det er indholdsrigt i år. Nu går det godt fremad med bygeriet her på skolen,

og det bliver en dejlig bygning; den er noget i stil med de gamle herregårde, eller måske snarere med et kloster. Der har været vækst og udvikling i arbejdet her i der "velsignede Vallekilde", i de år der er gået siden den lille begyndelse nede i Peder Frederiksens gård.

Siden jeg sidst skrev, har jeg ikke hørt fra Hans, men måske han selv kommer til jul, om alt går godt. Nu skal jeg snart til at skrive julebrev til Amerika, det er 16 dage undervejs, og det kan man ikke sige er nogen lang tid, når det skal næsten helt ud til vestkysten; men togene derovre går også med rivende hurtighed. Ja, så må det være nok for denne gang, kære Sanne! Gud give Eder nu alle til hobe en god og glædelig julefest! Hils Din mand og Dine søde børn mange gange, jeg er hos Eder i tankerne når jeg sidder henne i kirken juleaften. Hils også rasmus og hans kone og alle Eders husfæller.

Lev så vel, og Gud i vold!

De kærligste hilsener fra Din gamle

Bette faster.

Da en af Vallekildes kvinder har været så venlig at skrive til mig, at hvis jeg vil sende et skriftligt udkast til en tale til bedstemoders fødselsdag, så vil hun sørge for at skaffe den oplæst, så kunde jeg ikke modstå dette tilbud om på en måde at være med ved denne anden højtidelige fødselsdag. Og hvor er bedstemodes højtelige fødselsdage ganske anderledes respektable end den store Holger Drackmans - han som rådhusfester, fordi han er bleven 60 år - sligt barneværk kunde aldrig falde vores bedstemoder ind - nej 70 og 80 årige fødselsdage, det er respektable højtide; ja jeg ved nok at Bennike vil have, hvis jeg ikke fejler, at man først skal fejre sin 120 årige fødselsdag med højtidelighed, da det skal være mest i overensstemmelse med den gamle nordiske tællemåde. Så meget pris bedstemoder end sætter på sin kære svigersøn, så fortænker jeg hende ikke i, at hun ikke kan gå ind på denne hans højnordiske tanke. Ethvert menneske kan være bekendt at højtideligholde sin 80 årige fødselsdag, ja her er det i grunden os andre der kræver, at bedstemoder skal højtideligholde den, fordi vi har noget på hjerte, noget vi vil have sagt hende.

Jeg kende selvfølgelig ikke bedstemoder ud og ind, et og andet har jeg aldrig kunnet forstå, som f.ex. at hun tager en sort moirés nederdel på når hun skal ud til julebagning. Jeg har tit skændt på hende, fordi hun gjorde det, og forstå det, det kan jeg som sagt ikke. Således har hun sine visse ubegribeligheder. Men så har hun ved siden deraf noget så letfatteligt, noget så soleklart, noget som vi alle har kunnet fatte, og det er fremfor alt: det bedstemoderlige. Den gode Gud skal have æren for alle bedstemødre, for dem har han skabt, og ham vil vi også takke for Vallekilde bedstemoder. Men dernæst mener jeg at vi også skylder Bennike en tak for, at Solbakkehjemmet har villet dele sin bedstemoder med hele kolonien.

Slig en bedstemor som min hedder det i en sang: Slig en bedstemor som min findes ej, hvordan er Din? Du ingen har, hvor det var ilde å! hvor det var ilde! Ja, det er rigtignok sandt, at man er ilde stedt, når man ingen bedstemor har. Vore børn havde ingen, da vi kom til Vallekilde, og det gik vist flere Vallekilde børn således, men på Solbakken havde de en bedstemor, om hvilken de kunde synge i højen sky: Slig en bedstemor som min findes ej - og når de så oppe fra den høje bakke spurgte os her nede i lavningen: Hvordan er Din - og vi måtte svare: Vi ingen har! så svarede de deroppe fra: Hvor var det ilde - å hvor var det ilde. Men de ikke blot beklagede os, men de hjalp os, de delte deres bedstemoder med os. Man kunde undres å, at bedstemoder vilde lade sig dele, bedstemor elsker sine børn på Solbakken med en stor, en rørende, en ægte kærlighed, hun kan gøre alt for dem. Det er sandt, for det ved vi. Men hvordan gik det da til, at Solbakkebedstemoderen blev hele koloniens bedstemor? Ja, for se, Vorherre han er snild, han magede det således, at bedstemor måtte dele sig. Han lagde en lang stejl bakke mellem Solbakken og bedstemors hytte, og efterhånden som bedstemor blev ældre, kneb det med at komme og over bakken, hun måtte blive en stor del af ugen nede i lavningen, og således blev hun bedstemor for os alle - men Bennikes skal alligevel have tak fordi de delte hende med os, og vor kære gamle bedstemor skal have tak, fordi hun lod sig dele så vi allesammen fik en bedstemor. Hvad vil det sige at være bedstemor - sådan rigtig bedstemor - bedstemor med hjertet? Det vil sige: at være en gammel kone, som aldrig under sig selv hvilefor at kunne hjælpe de yngre. En rigtig bedstemor ligner bækken som Hostrup synger såsmukt om:

Sommernattens fred har bedækket fjældets fod,
trindt omkring er livet gået til hvile;
elven våger evig den er dalen hjærteblod,
brusende Du hører den ile,
fredløs går for den
fredens timer hen,
aldrig får den lov til at hvile.

Der er to vers til, som forresten også er udmærkede, men vi nøjes med omkvædet: aldrig får den lov at hvile, sådan slutte hvert vers, og sådan er en rigtig bedstemor, og sådan er vor bedstemor. Verden trænger til sådanne rigtige bedstemødre, som aldrig kan få lov til at hvile. Det er hovedsagen ved en bedstemor.

Der var så meget andet som kunde fremhæves ved vores bedstemor. Hun kan f.ex. spare. Jeg har rigtignok holdt mange taler for hende om at spare, når hun stiller an til baging, men det var mere fordi hun havde en sådan udpræget tilbøjelighed for ægte varer, som jo altid er dyrere end efterligningerne. Bedstemor har således altid behandlet margarine med en vis foragt, og jeg har aldrig kunnet formå hende til at bruge æggepulver i stedet for rigtige æg - jeg er ikke an gang sikker på, at hun ved en julebaging vil nedlade sig til at bruge klinkeæg i stedet for hele æg. Gud ved, hvad hun vil sige til den forlorne fløde, som de nu har opfundet? Heldigvis er patentet solgt til udlandet. Men for at komme til sagen: spare kan bedstemor, og hun ved, det er bedre at spare fra bred end fra bund, eller som det hedder: Spar fra låget, bunden sparer sig selv. Den regel kende bedstemor. Når hun skal lave boller til suppen vil hun have bestemt rede på gæsternes tal - det ganger hun med syv, for så mange kunde der tilkomme hver, og lægger tyve til; disse 20, som hun lægger til, og som hun ikke omtaler til nogen moders sjæl, det er de boller, som hun ganske på forhånd sætter til side, se det er de sparte, og således på forhånd at bestemme, hvor meget man vil spare, det kan man i sandhed kalde at efterkomme ordet: Spar på låget, bunden sparer sig selv. Ja, bunden sparer sig selv, men vores gamle bedstemor sparer aldrig sig selv. Og dog må jeg ligesom hale en smule i land ved det jeg selv har sagt - thi når det før blev sgt, at bedstemor ligner elven, og når det hedder om elven, at fredløs går for den fredens timer hen, og aldrig får den lov til at hvile - så er der alligevel noget i det, som ikke passer på bedstemor. Thi når Søndagsklokkerne ringer sammen til Herrens folkemøde, så kommer der fred over bedstemor, så hviler hun i Guds folkeforsamling, så bliver hun som barn som alle de andre og lader sin gamle sjæl vugge sig i salmens tonefald, så åbner hun sin sjæl for troens fred. Så ser jeg bedstemor i kirkestolen og dog nej - det er som kan jeg heller ikke her fastholde hende helt i den hvilende tilstand thi oftest ser jeg hende vandre i spidsen for vores forsamling den nytårsnat, da vi i kirken fejrede århundredskiftet ved midnatstid, da gamle bedstemor var med, og da vi fulgte hende hjem. Hun gik i spidsen - ja således vil hun blive stående for mig, altid vandrende, altid på færde, også når sjælen vandrer frem mod evighedens herre. Sådan er vores gamle bedstemor, således elsker vi hende; det er denne bedstemor vi siger tak i dag. Tak fordi hun har været bedstemor både for Solbakken og kolonien, og det er til denne bedstemor vi alle sige!
Gud signe Dig i Din aftenstund!
Th. Helveg

Kære Sanne!

Tak for Dit kære brev og for det dejlige billede med de søde børn, jeg har det sående her foran mig, så jeg stadig kan se på det. Nu er det altså den sidste aften i det gamle år, hvad mon det ny vil bringe, det spørgsmål vil jo altid trænge sig frem, og vi kan jo ikke give andet svar, end at det råder Gud for. Jeg har tænkt meget på Eder i denne juletid, Kristian skrev, at der var tyfus i Klaksvig, Gud give, I må blive fri, det er en slem sygdom at få til gæst i sit hus. Folk er jo ikke så forsigtige overfor den slags sygdomme, som de burde være; jeg synes, den sygdom nu til stadighed hersker på Færøerne. Jeg tænker også så meget på Eders skole, kære Sanne, det er kun få elever at arbejde med; gid det dog vilde gå op for folk, at det er til gavn for de unge at komme en vinter til Eder under god påvirkning; der er så meget, der drager i andre retninger, bort fra det gode. Så er da Sunneva bleven forlovet, ja jeg kan ikke sige andet, end at det for mig kom som en stor overraskelse, jeg tænkte ikke, at vilde den vej; Gud give, at det må blive til lykke for hende, at hun må få en mand, der er hende værd. En broder til ham er her på skolen i vinter, han lader til at være rigtig flink. Så er snart alle I søstre gifte og hjemfarne; jeg tænker ikke det varer ret længe, til både Sunneva og Johanne holder bryllup, ja, Gud give, det må blive til lykke for dem begge! Gud ske lov for, at Din fader er bleven så nogenlunde rask igen, helt stærk bliver han vist ikke mere, han er jo gammel nu, ja vi er gamle vi søskende og snar mætte og trætte af livet, det har ikke altid været dans på roser. Bare nu Zakarias snart må blive rigtig rask, det er så trist for at ungt menneske at være bleven så hårdt angreben, men vi må jo håbe, at ungdomskraften vil sejre og sygdommen til sidst. Her er ellers alt ved det gamle, det var kun så underligt denne jul, at ingen af Triers var her undtagen Sigrig naturligvis; Tyge blev jo gift i efteråret, og han og hans unge kone vilde naturligvis helst fejre julen i deres eget hjem, Troels og Karen rejste ned til Ester i Sønderjylland, og således er de nu spredt omkring i alle retninger. Alt er blevet anderledes, end det var, da jeg for snar 20 år siden kom hertil, det er også en lang tid, og jeg kan somme tider næsten ikke fortå, at det til sommer skal blive 20 år siden jeg kom til Vallekilde, men således er det virkelig. Hvorledes mon sanne Vinther nu har det, jeg fik for nogen tid siden brev fra Hilde, og hun skrev, at Sanne lige havde gennemgået en lungebetændelse, det er strængt for hende selv og for hendes nærmeste; hendes moder er der vel det meste af tiden; det må være trist for stakkels Nikklas at undvære sin kone.

Har Du hørt noget om, hvem der skal have sygeplejerskepladsen på sanatoriet, mon det bliver Eline Dalsgård, hun har da belavet sig på det, og det bliver vist en skuffelse for hende, hvis hun ikke får pladsen.

I aften er alle eleverne og de andre unge hos Ivar Bentsen; nu er det ikke mere de gamle Bentsens, der holder julegilde, de har trukket sig tilbage fra det hele og lever i stilhed. Det er så underligt for mig, jeg var jo nærmest knyttet ti de gamle, de unge står mig mere fjærnt; der bliver som tiden går færre og færre af de gamle, men det er jo livets gang. Den jeg mest savner er pastor Helveg, jeg har savnet ham i denne juletid, der er ikke den festglans over julehøjtiden for mig nu, som der var i helvegs tid, bare at se ham i kirken stemte sindet til fest, og så tænkte han på alle de små, dem der sad på yderkanterne og ikke kunde komme til kirke, dem skulde han nok huske at se til.

Ja, kære Sanne, nu ønsker jeg Dig og alle Dine et godt og glædeligt nytår, Gud give, det må blive rigtig godt for Eder!

Hils Din mand og Dine søde små børn og alle Dine husfæller, og lev så vel, og Gud i vold!

De kærligste hilsener fra Din gamle

Bette faster.

Jeg kan hilse fra Hans, jeg havde brev fra ham lige før jul fra Rotterdam, han havde det godt, og i Amerika havde de det også godt.

Fra Sigrig fik jeg et dejligt stykke kjoletøj til jul, det skal jeg have syet til sommer, om jeg lever.

